

Det er utvivlsomt, at det trænger paa mange og væsentlige Punkter til en alvorlig Gjennemgaaen for ikke at sige Omarbeiden; men jeg tror, at det kan være Grundlag for et Lovforslag, som vil kunne tilfredsstillende saavel den høitærede Regjering som det andet Thing, og som jeg tror i Almindelighed vil blive hilset med Tilfredshed af de Personer, som ere interesserede i det hele Liendespørgsmaal.

Indenrigsministeren (Skeel): Lige overfor den Ytring, der blev fremsat af den ærede kjøbenhavnske Landsthingsmand (Lagesen), og som blev tiltraadt af det ærede Medlem, som senest havde Ordet, nemlig at de af mig nævnte Spøisteretsdomme kun have afgjort, at Liendetageren i det Tilfælde, hvor han modtog Kornet in natura, var berettiget til at faae Opmaal, men ikke havde afgjort Noget for det Tilfælde, at der i Stedet for Korn leveredes Penge, maa jeg dog sige, at, hvorvel Spøisteretsdommene ikke ved selve Ordene afgjøre Noget for dette Tilfælde, synes jeg dog, at det ligefrem maa følge af Dommene, at man — naar man vil give Liendetageren fuld Erstatning — maa give Erstatning for Opmaalet. I modsat Fald ser jeg ikke rettere, end at han bliver brøstholden. Naar Spøisteretsdommene tillægge ham Ret til Opmaal paa Lønden, saa ser jeg ikke rettere, end at, naar der skal tillægges ham fuld Erstatning, maa han ogsaa have Erstatning for det Opmaal, der tilkommer ham. Men det er mig en Væroligelse, at de forskjellige Punkter, hvorom man har været uenig ved Bestemmelsen af dette Spørgsmaal om Opmaal, have Udsigt til at faae mindre Betydning, da de ærede Lædere, der have havt Ordet her, ogsaa synes tilbøjelige til at antage, at det Rigtige er at lade Afgjørelsen ske, hvor den uomtvistelig hører hjemme, nemlig ved Domstolene. Det vil for mit Vedkommende lette Lovens Fremme meget betydeligt. — Den sidste ærede Læder udtalte den Mening, at det Intet havde at betyde, at der var sat en Grænse paa 10 Aar, i hvilken Godtgjørelsen skulde gives, da det efter hans Mening var den fulde Godtgjørelse for alt det Tab, der paa den ene eller paa den anden Maade ledes ved Betaling efter Kapitelstaxten, der blev fordelt paa 10 Aar. Ja, var det Meningen, vilde jeg ikke have Noget imod Bestemmelsen, og jeg veed ikke, om det muligt trængt kan lægges ind i Lovforslaget, som det er redigeret, men jeg tror med Bestemthed at kunne sige, at det i det andet Thing er præciseret ikke at være Meningen, tværtimod, Liendetageren vil ifølge denne Bestemmelse, saaledes som den er opfattet af Folkethinget, utvivlsomt ikke faae den fulde Erstatning, som tilkommer ham.

Ogenbøll: Hvad angaar Spørgsmaale om de 10 Aar, kan jeg henholde mig til, hvad

den ærede Minister sagde. Det var nemlig den Bemærkning, han nu fremkom med, jeg vilde have gjort. Derksom man kunde forstaa Lovforslaget paa den Maade, den ærede 1ste Landsthingsmand for 2den Kreds (Saffner) vilde gjøre gjældende, tror jeg, at det vilde lette Forhandlingen ganske overordentligt, thi var det Lovforslagets Mening, at den fulde Erstatning skulde udregnes for, eller udbetales i 10 Aar, saa kom man meget let ud over Banskeligheden, men for det Første er det vist, som den ærede Minister har bemærket, ikke saa, at dette skulde være Folkethingets Opfattelse, da det er blevet aldeles bestemt modsagt i det andet Thing, og dertil kommer, at det ikke godt kunde gaa an at ordne Sagen paa denne Maade, fordi hele Byrden eller Fordelen i Løbet af disse 10 Aar vilde falde for haardt paa visse Personer eller stille sig for gunstig for dem. Man tænke sig for Ex., at en Præst har en saadan Indtægt; han vilde da faae hele Fordelen i 10 Aar, hvorimod hans Eftermand ingen Ting fik. Det kan ikke gaa an. Særligt skal jeg tillade mig en Bemærkning til den samme ærede Læder med Hensyn til § 2. Naar han mente, at en Bestemmelse i Loven om, hvorledes der skal forholdes, naar Parterne forliges, var aldeles nødvendig, paa Grund af Liendens særlige Karakter, saa tror jeg, at den høitærede Læder har gjort mig noget Uret. For det Første staar der Intet i § 2 om, hvorledes der skal forholdes, men blot, at de kunne indgaa mindelig Overenskomst, men dernæst sagde jeg blot, at Bestemmelsen er overflødig, og jeg anser kun over, at der staar, at det Vedervlag, som disse Parter blive enige om, ikke maa udredes ud over 10 Aar, og det siger jeg, er en Indskrænkning i Kontraktfriheden. Skulde man kunne gaa den Vej, som den samme ærede Læder yttrede, nemlig at faae Afsløsnings- traang, i Lighed med hvad man gjorde i 1852, tror jeg, at, dersom alle Parter vare enige derom, vilde det lette Udarbejdelsen af Lovforslaget ganske overordentligt; thi saa havde man det tidligere Forbillede at gaa efter.

Mourier-Petersen: Jeg vil ikke benegte, at der i visse Egne, navnlig saadanne, hvor der er en stærk Udstyknings-tendents, kan være Erang til et Lovforslag som dette, og jeg skal ogsaa af Hensyn dertil ikke modsætte mig Lovforslagets Fremme; men paa den anden Side er det mig ogsaa bekjendt, at der er Steder, hvor Liendens Udelse in natura ikke fremkalder Ulemper, og hvor der ikke er Erang tilstede til Lovforslaget. Jeg kan derfor paa ingen Maade tiltræde en Forandring af Lovforslaget, som gik ud paa, at dette hele Forhold ved et Uaangs-paabud skulde afløses. Jeg maa anse § 1, som den i saa Henseende er affattet, for heldig, idet det er overladt til vedkommende Ydere at forlange Lienden afløst, men det maa være en Be-